

Spis treści

1. Odporność a układ nerwowy – Anna Pituch-Noworolska	13
Wpływ układu nerwowego na układ odporności	13
Oś podwzgórze–przysadka–nadnercza	14
Neurotrofiny	15
Obwodowy układ nerwowy	16
Wpływ układu odporności na układ nerwowy	16
Efekt obecności komórek immunokompetentnych i ich produktów w układzie nerwowym	16
Działanie cytokin, czynników wzrostowych oraz innych cząsteczek produkowanych i uwalnianych poza układem nerwowym	17
Działanie składowych dopełniacza	18
Odporność w chorobach zapalnych układu nerwowego	21
Zapalenia bakteryjne	23
Zapalenia wirusowe	25
Zapalenia układu nerwowego w niedoborach odporności	26
Pierwotne i wtórne niedobory odporności	26
Nabyty niedobór odporności (AIDS)	27
Autoimmunizacyjne choroby układu nerwowego	29
Patomechanizm	29
Diagnostyka immunologiczna	30
2. Neuropatologia zapaleń układu nerwowego – Dariusz Adamek	33
Zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych	35
Limfocytarne zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych	35
Ropne zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych	36

Ziarniniakowe zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych	37
Przewlekłe bakteryjne zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu	37
Gruźlica OUN	37
Kila OUN	38
Neuroborelioza i inne zapalenia przewlekłe	39
Zlokalizowane ropne bakteryjne i niebakteryjne zmiany zapalne (ropnie)	39
Wirusowe zapalenia mózgu i rdzenia	40
Wścieklizna	41
Zakażenia arbowirusami	41
Zakażenia enterowirusami	41
Zakażenie wirusem JC	42
AIDS	42
Zakażenia wirusami opryszczki	43
Cytomegalia	43
Odra	44
Ospa wietrzna	44
Różyczka	45
Zapalenia grzybicze	45
Zapalenia pierwotniakowe i pasożytnicze	46
Zapalenia okresu okołoporodowego i noworodkowego	47
Stany zapalne o charakterze autoagresyjnym	48
Zapalenie mózgu Rasmussena	48
Ostre rozsiane zapalenie mózgu i rdzenia	48
Ostre krwotoczne zapalenie istoty białej	48
Rzekomonowotworowe zapalenia OUN	49
Śpiączkowe zapalenie mózgu	49
Choroby wywołane przez priony	49
Znaczenie badania cytologicznego płynu mózgowo-rdzeniowego w diagnostyce zapaleń OUN	51

3. Badania diagnostyczne – Marek Kaciński

Badania płynu mózgowo-rdzeniowego	53
Badania analityczne	54
Badania bakteriologiczne	54
Badania wirusologiczne	56
Identyfikacja prionów	58
Identyfikacja grzybów	58
Identyfikacja pierwotniaków	59
Identyfikacja pasożytów	59
Zakażenia szpitalne	60
Badania neuroobrazowe	60
Badania neurofizjologiczne	68
Elektromiografia	68

Potencjały wywołane egzogenne	69
Elektroencefalografia	70
Potencjały wywołane endogenne	70
4. Zapalenia bakteryjne ropne – Ryszard Konior	71
Patofizjologia	72
Etiologia i epidemiologia	74
Objawy kliniczne	79
Rozpoznawanie	82
Leczenie	86
Powikłania	91
Zapobieganie	91
Noworodkowe bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	93
Bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych u chorych z drenażem komorowym PMR	98
Załącznik 1. Postępowanie w razie wystąpienia zakażenia (zakażeń) meningokokowego	101
Załącznik 2. Wzór ankiety do wypełnienia przy przesyłaniu wyhodowanego szczepu bakteryjnego	103
Załącznik 3. Chemioprophylaktyka zakażeń wywołanych przez <i>Neisseria meningitidis</i>	106
5. Zapalenia bakteryjne nieropne – Aleksander Garlicki	110
Neuroborelioza	110
Gruźlica	115
Leptospiroza	122
Listerioza	123
Kila	125
6. Zapalenia wirusowe – Ryszard Konior	129
Zakażenia wrodzone	129
Różyczka	130
Cytomegalia	131
Wirusowe zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych	134
Enterowirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	134
Arbowirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	136
Świnkowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	137
Wirusowe zapalenia mózgu	138
Arbowirusowe zapalenie mózgu	138
Opryszczkowe zapalenie mózgu	142
Enterowirusowe zapalenie mózgu	147
Poliomyelitis	148
Wścieklizna	151

7. Zapalenia przyzakażne – Aleksander Garlicki	154
Odra	155
Świnka	156
Ospa wietrzna i półpasiec	157
Różyczka	160
Mononukleozą zakaźną	161
Grypa	162
8. Zapalenia grzybicze, pierwotniakowe i pasożytnicze – Aleksander Garlicki	164
Zapalenia grzybicze	164
Zapalenia pierwotniakowe	169
Tokso plazmoza	170
Zapalenie pelzakowe pierwotne	173
Zapalenie pelzakowe ziarninowate	174
Zimnica	175
Zapalenia pasożytnicze	178
Wągrzyca	179
Bąblowica	180
Włośnica	181
Tokso karoza	183
9. Zapalenia ośrodkowego układu nerwowego u zakażonych HIV – Aleksander Garlicki	185
Toksoplazmowe zapalenie OUN	186
Postępująca leukoencefalopatia wieloogniskowa	188
Chłoniak pierwotny mózgu	189
Gruźliczak mózgu	191
Cytomegalowirusowe zapalenie mózgu	193
Otępienie związane z HIV	194
Odrębności neurologiczne zakażenia HIV u dzieci	195
10. Ostre toksykozy zakażne – Aleksander Garlicki	198
Tęžec	198
Zatrucie toksyną botulinową	202
11. Zapalenia neuroalergiczne – Marek Kaciński	207
Ostre rozsiane zapalenie mózgu i rdzenia	207
Zapalenie mózgu Rasmussena	210
Przewlekłe zapalenia mózgu	211
Podostre stwardniające zapalenie mózgu	211
Postępujące różyczkowe zapalenie mózgu	212
Choroba Creutzfeldta-Jakoba	212

Stwardnienie rozsiane	213
Zapalenie nerwów wzrokowych	214
Poprzeczne zapalenie rdzenia	214
Zapalenie rdzenia i nerwów wzrokowych (choroba Devica)	215
Zespół antyfosfolipidowy	216
Choroby przebiegające z zapaleniem naczyń	216
Płaskawica Sydenhama	218
Toczeń rumieniowaty układowy	219
Reumatoidalne zapalenie stawów	220
Zespół Kawasaki	220
Guzkowe zapalenie tętnic	220
Choroba Schönleina-Henocha	221
Sarkoidoza	221
12. Zapalenia nerwów obwodowych – Marek Kaciński	223
Zespół Guillaina-Barrégo	223
Przewlekła zapalna polineuropatia demielinizacyjna	228
Zapalne neuropatie zlokalizowane	229
Zapalenia OUN związane z neuropatiami demielinizacyjnymi	229
13. Zapalenia mięśni – Marek Kaciński	230
Zapalenie skórno-mięśniowe	231
Zapalenie wielomięśniowe	232
Zapalenie mięśni wrodzone i u niemowląt	233
Zapalenie mięśni wirusowe	233
Zapalenie mięśni bakteryjne	234
Zapalenie mięśni pasożytnicze	234
Zapalenie mięśni wapniejące	234
Zapalenie mięśni wtórne	234
Skorowidz	236